N°. 3476. 1858.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

ZATURDAG 9 OKTOBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 8 Oktober.

Duizende oogen zien thans alle avonden naar het uitspansel op, om de prachtige ster gade te slaan, welke haar lichtenden staart in de ruimte ontplooit. De tijden zijn verdwenen, dat het volk, bij de verschijning van een komeet, door angst en huivering werd aangegrepen, en die aanzag voor een jammerprofeet, welke de nadering van kommervolle en bloedige dagen voorspelde. Evenwel, al is de vrees opgehouden, al verlustigt zich thans elkeen met gerust gemoed aan het heerlijke schouwspel, dat de hemel bij helder weder elke morgen- en elke avondschemering vertoont, de juiste bekendheid met deze ligchamen is niet zeer gevorderd. De geleerden hebben eenige algemeene wetten ontdekt, volgens welke de kometen zich in het uitspansel bewegen, maar aan elk dezer sterren een vaste en onveranderlijke loopbaan voor te schrijven, zooals aan de zon en de planeten, dit is der wetenschap nog niet mogen gelukken. De berekeningen, die met zulke wiskundige naauwkeurigheid voor hemelbollen van alle soort uitkomen, dat deze, als het ware, aan het kommando der geleerden schijnen te gehoorzamen, falen voor de kometen. Waarom en waardoor zullen wij in de volgende regelen aan onze lezers duidelijk trachten te maken. Het voornaamste hebben wij geput uit de beschouwingen, die sommige buitenlandsche geleerden, in verschillende dagbladen aan het publiek hebben medegedeeld.

Zooals men weet zijn kometen sterren, die zich aan ons voordoen als ophoopingen van dunnen damp, zamengesteld uit een meer of minder schitterende en digte *kern*, gevolgd door een lichtenden sleep, dien men *staart* noemt, en gewoonlijk omringd door een baard, eveneens lichtend, die onder den naam van *haren* bekend staat. Het woord komeet (χομήτης — harig) is daaraan ontleend. Er zijn overigens kometen zonder staart; altans die zich zoo vertoonen; haar lichtende sleep doet zich dan voor als een kring om den kern.

Waarschijnlijk wordt dit verschijnsel veroorzaakt doordien de staart zich ten onzen opzigte achter de kern bevindt, zoodat wij dien slechts in zijn breedte zien. Men houde in het oog, dat men de kometen zonder staart of haren, die met een baard, en die met een staart, niet als onderscheidene soorten moet aanzien, want dikwijls vertoont dezelfde komeet zich achtereenvolgens in die verschillende gedaanten. Zoolang zij verre van de zon verwijderd blijft ziet men alleen de kern, en naarmate zij meer nadert, verschijnt en groeit de staart. De tegenwoordige komeet, die thans haar staart als een breeden waaijer in de ruimte uitspreidt, vertoonde zich eerst aan ons oog als een raket, en naarmate zij zich verder van de zon verwijdert, zal de staart weder inkrimpen. Natuurlijk is die gedaante-verwisseling slechts schijnbaar.

Even als de planeten bewegen zich de kometen rondom de zon, altans diegenen, welke voor ons zigtbaar zijn. Sommigen beschijnen een betrekkelijk korte ellips, en komen dikwijls terug, alle drie, alle vijf, alle zes jaren, enz. Anderen, zooals de komeet van Halley, verschijnen slechts eens om de vijf-en-zeventig jaren, of om de drie eeuwen, zooals die van Karel V, welke wij te wachten hebben. De komeet van Newton is slechts eens om de 575 jaren zigtbaar, en men beweert dat de komeet van 1811 drie duizend jaar behoeft om haar loopbaan te beschrijven.

Het valt in het oog dat de ellips, die de komeet met haar verbazende snelheid slechts in drie duizend jaar beschrijft, zeer langwerpig moet zijn. De ellips verlengt zich soms zoodanig, dat zij ophoudt ellips te zijn en parabel wordt. In dat geval is er voor de aardbewoners geen hoop ooit de komeet terug te zien, want zij keert niet weer, maar gaat steeds in dezelfde rigting voort. Om zich haar loop voor te stellen, verbeelde men zich den vorm van een *u*, (U) met de zon in het midden. De komeet, die langs den linkerarm gekomen is, wordt zigtbaar in het halfrond, dat zij om de zon omschrijft, en verwijdert zich langs den regterarm en daar deze zich in het oneindige kan verlengen zonder ooit den linkerarm te raken, is het onmogelijk dat de komeet terugkeert. Wij zullen ons niet vermeten om aan te geven waar zij dan belandt. Men kan gissen dat haar uiterst dunne stof zich misschien gaandeweg gedurende die lange reis oplost, dat wil zeggen zich in de ruimte verspreidt. Men bedenke dat de grootste komeet zoo weinig digtheid bezit, dat de zwaarste slechts eenige ponden weegt en dat het volgens sommige sterrekundigen waarschijnlijk is, dat de kometen terwijl zij door ons zonnestelsel trekken, trapswijs iets van hare zelfstandigheid verliezen. Ook kunnen zij zich in verscheidene andere verdeelen, zooals geschied schijnt te zijn met de komeet van Biela. Doch laten wij de kometen, die zich langs den eenen arm van den parabel verwijderen aan haar duister lot over.

Een ander punt van meer gewigt is, of er werkelijk kometen zijn, die op gezette tijden terugkeeren? Het moge waarschijnlijk wezen; zeker is het niet. De *Morning-Post* bevatte dezer dagen een belangrijk opstel over deze vraag, dat wel in staat is daarover twijfel te doen ontstaan. Men wete dan, dat men nog geen juiste gegevens heeft, om de loopbaan der, als periodiek beschouwde, kometen juist op te kunnen maken. Als men in het oog houdt hoe dikwijls men dwalingen heeft moeten herstellen in de eerste berekeningen van de loopbaan der planeten, vraagt men hoe met zekerheid de ware baan der kometen is aan te geven, die zoo onregelmatig verschijnen, die men in slechts betrekkelijk zeer korten tijd kan nagaan, en die eindelijk bijna onoverkomelijke moeijelijkheden opleveren voor een berekening zoo uiterst naauwkeurig als hier wordt vereischt.

Ziehier onder anderen wat geschied is met de beroemde komeet van 1811, die echter meer dan tien maanden zigtbaar bleef, zeer gemakkelijk was waar te nemen, en verscheen op een tijdstip dat de beroemdste sterrekundige van onze eeuw, Herschel, leefde, die er zich natuurlijk veel aan liet gelegen zijn. Ondanks dit alles, loopen de berekeningen der sterrekundigen nog al uiteen. Callandrelli gaf voor haar loopbaan 3,056; Argelauder en Bessel 3,350; Ferrer 3,757 en Lehmann 4,237 jaar op. Er is dus een verschil van 1181 jaar in de uitkomsten dier becijferingen, en elf eeuwen hebben iets te beduiden, zelfs voor een komeet. De komeet van Karel V moest in 1858 terugkomen, maar — zeggen de sterrekundigen — misschien bestaat er een misrekening van plus minus twee jaar. Zij heeft dus den tijd tot 1860 of daaromtrent. Maar in welke spanning zal ons nageslacht in 4867 verkeeren als het op den uitkijk staat naar de komeet van 1811, die dan volgens Callandrelli aan den hemel moet verschijnen en volgens Lehmann nog bijna twaalf honderd jaar onder weg zal blijven. Hoeveel menschengeslachten kunnen voorbijgaan eer het blijke wie van beiden gelijk had. Merken wij nogtans aan, dat deze zoo ver uiteenloopende opgaven toch op naauwkeurige nasporingen berusten, en het verschil veroorzaakt kan worden door de misrekening van *één minuut* in den afstand, die de beide brandpunten van de ellips scheidt.

Sommige kometen, die op haar tijd teruggekomen zijn, zooals die van Encke, worden door sterrekundigen reeds voor planeten gehouden. Die, welke Halley in 1682 had waargenomen, verwachtte hij in 1758 terug. Halley, de geschiedenis naslaande, dacht dat zijn komeet dezelfde was als die, welke 130 jaar voor Christus verscheen bij de geboorte van Mithridates; die teruggezien was 55 jaar vóór Christus, toen Julius Cæsar een veldtogt naar Brittanje ondernam, in 837, in 1066 bij den inval van Willem den Veroveraar in Engeland, in 1456, toen zij geheel Europa angst aanjoeg, in 1531 en in 1607. Uit deze data, gevoegd aan zijn berekeningen, meende hij te kunnen besluiten, dat de komeet een loopbaan had van ongeveer 75 jaar. De komeet verscheen nogtans niet in 1758, maar er kwam er een in 1759, die men meende dat dezelfde was, omdat zij „ten naastenbij" dezelfde verschijnselen opleverde; even als later die van 1835 deed, welke men ook vóór de komeet van Halley hield. Is dit zoo, dan ondergaan de kometen op haar reis groote veranderingen. Die van Mithridates had, volgens de geschiedschrijvers, even veel glans als de zon. Nemen wij aan dat dit ver overdreven is, er zou toch altijd nog meer glans overblijven dan de flaauwe komeet van 1835 heeft vertoond.

De geleerde schrijver, die in den *Morning Post* zijne mededeelingen heeft gedaan, maakt eene opmerking, die zeer juist is. Deze komeet, gezien 130 en 55 jaren vóór Christus, zou, als de veronderstelling van Halley opging, omstreeks de jaren 24 en 97 van onze tijdrekening zich weder vertoond moeten hebben. Evenwel hebben noch Plinius noch Seneca, die toch beide astronomische en metereologische waarnemingen deden, met een enkel woord van die komeet van 21 gesproken, evenmin als Agrippa en Menelas, die mede de sterren naauwkeurig gadesloegen van die van 97. Ook alle andere schrijvers uit dien tijd zwijgen er van. Hoe dit anders te verklaren dan door het wegblijven der komeet?

Een andere komeet, die onder Karel V in 1532, en een die later in 1661 verschenen was en door Hevelius werd waargenomen, werden mede door Halley voor een en dezelfde gehouden, en zoo voorspelde hij haar terugkeer na 129 jaar. De geleerden hadden veel vertrouwen op Halley, omdat, ofschoon niet een jaar verschil, hij de komeet van 1759 had voorspeld. Evenwel was er in 1790 niets aan den hemel te zien, dat naar zijn komeet geleek.

De profetiën omtrent kometen van Halley zijn niet de eenige die niet uitgekomen zijn. Lexell stelde de loopbaan van een komeet op 5½ jaar; maar zij kwam niet terug. Gauss en Bessel beweerden dat de kometen van 1772 en 1805 dezelfde waren, maar het jaar 1838 heeft dit gevoelen niet door de verschijning van een komeet gestaafd. De zoogenaamde komeet van Nico in 1845, die alle vijf jaren en eenige weken moest wederkomen is noch in 1850, noch in 1855 teruggezien.

Er zijn dus minstens even veel teleurstellingen als goede uitkomsten geweest in de berekeningen van de loopbaan der zoogenaamde periodieke kometen. Het ligt noch aan de sterrekundigen noch aan hun instrumenten, maar aan het gemis van genoegzame gegevens. Zooveel is zeker, dat nog betwijfeld kan worden of het bestaan van op gezette tijden terugkomende kometen wel wetenschappelijk bewezen is.

Zoo de komeet van Karel V met der daad in 1860 terug komt, en zijn identiteit behoorlijk blijkt, zal men welligt dit bewijs kunnen leveren.

Wat de tegenwoordige komeet betreft, de geleerden schijnen het er over eens te zijn, dat zij zich nog nooit aan ons aardbewoners heeft vertoond, en waar zij heen gaat, als zij ons verlaten zal hebben, hopen wij ter gelegener tijd van hen te vernemen.

In den *Times* vindt men een' ongeteekenden brief van een sterrekundige te Londen, die op grond van de inlichtingen, door de sterrewacht aldaar over de komeet Donati gegeven, opmaakt, dat tusschen 21 en 23 Oktober de planeet Venus door den staart der komeet zal heengaan, en dat, indien de berekeningen juist zijn, de komeet zoo nabij Venus zal komen, dat dit, voor de bewoners der laatste, indien zij die heeft, alles behalve aangenaam zal zijn.

Overigens zal de komeet, die zich vooral eergisteren avond in de onmiddellijke nabijheid van Arcturus, immers slechts op ⅓ graad afstand, prachtig aan het uitspansel vertoonde, den 9den Oktober haren grootsten luister bereikt hebben. Haar stil, doch helder licht, waarbij het geflonker der eerste sterren zelfs zeer af steekt, zal namelijk nog sterker zijn dan thans. [illegible] intusschen zal niet meer in lengte [illegible] einde der derde week van deze [illegible] onzigtbaar worden.

De heer P. Regout, [illegible] van de voornaamste en [illegible] Nederland, heeft [illegible] uitgegeven, vele stukken en schriften, die [illegible] kunnen werpen over de [illegible] van de [illegible] op het Kanaal en de Maas. Men vindt daar [illegible] der veel van 'tgeen van verschillende zijden over de aangelegenheid is in het midden gebragt, en wijd en zijd verspreid ligt. Als men daaraan toevoegt het met veel zorg bewerkt kaartje door den heer Meylink

bij één zijner nota's gevoegd, dan is ieder in staat om van de zaak volledige kennis te nemen.

Heden ontvangen wij een nieuwe nota van den heer Regout. Zij dient ten antwoord op hetgeen door den minister van Buitenlandsche Zaken is gezegd over den toestand der onderhandelingen met België. Het geachte lid der Eerste Kamer behandelt daarin voornamelijk twee punten. Hij treedt op 1°. om de gegrondheid der klagten te handhaven, die over aftappingen zijn gedaan; 2°. om aan te toonen, dat de voorstellen, van onzentwege aan België gedaan, niet genoegzaam zijn, om *voor onze belangen* en *onze regten* te waken. Met andere woorden, dat wij te veel, dat is, meer aan België aanbieden, dan onze regten en onze belangen het veroorloven. Dat is eene beschuldiging van bedenkelijken aard, die de heer Regout vrij uitvoerig behandelt en toelicht, en die, zoo zij niet duidelijk wordt wederlegd, op nieuw een treurig licht werpt op onze diplomatieke aktie naar buiten.

Z. H. Pius IX heeft den 24 Sept. jl. op het vatikaan een geheim konsistorie gehouden, waarin verscheidene openstaande bisschoppelijke zetels zijn aangevuld, zes in Sicilië, een in Venetië en in Portugal, twee in Spanje, gelijk twee in Frankrijk en een in Martinique, twee in Beijeren, een in Hongarije, en voor Polen, behalve een voor het bisdom van Wilna, daarenboven nog vijf Bisschoppen in *inpartibus infidelium*. Ook zijn nog andere Bisschoppen i. p. i. benoemd, onder anderen Mgr. Purcell, die tot coadjutor met regt van opvolging van den Bisschop van Pittsburg (in westelijk Pensylvanië) is aangesteld.

Heden zijn in de Tweede Kamer aangenomen de ontwerpen wegens dading der gronden van het kanaal Welzingen. Vervolgens zijn wijzigingen gebragt in de hoofdstukken twee, vier en negen B. Staatsbegrooting 1857. Er is besloten de beraadslagingen over het voorstel Sloet, betreffende de tienden nog niet te bepalen. Daarna is in komité behandeld het voorstel der huishoudelijke kommissie tot eene verbetering der ventilatie en de verwarming der vergaderzaal.

Uit de aan het departement van Financiën ingekomen opgaven omtrent de opbrengst van den suiker-accijns over het halfjaar van 1 April tot 30 Sept. van dit jaar, blijkt, dat de afschrijvingssom, bedoeld bij art. 2 der wet van 14 Julij 1855, geene vermindering behoeft te ondergaan, zoodat deze voor het tijdvak van 1 Okt. 1858 tot 1 April 1859 onveranderd behouden blijft.

De heer A. Franken is erkend als vice-konsul van Zweden en Noorwegen te Alkmaar.

In de zitting van den Gemeenteraad, eergisteren gehouden, is besloten tot benoeming eener kommissie, ten einde het lager onderwijs meer in overeenstemming te brengen met de nieuwe schoolwet, waartoe de heeren Asser, Gulcher, Feith, Molster en Berg als voorzitter werden gekozen, Tot leden der plaatselijke schoolkommissie werden gekozen de heeren: Mr. E. Boas, Mr. F. G. R. H. van Lilaar, J. C. Zimmerman, Mr. F. T. Westerwoudt, Mr. E. N. Rahusen en Mr. H. Croockewit Jr.

De raad is daarop overgegaan tot beraadslaging over de voordragt van B. en W., tot benoeming van een leeraar in de Hebreeuwsche taal aan het stedelijk gymnasium, in plaats van den heer R. Acquoy, die onlangs voor die betrekking heeft bedankt. De heer Dr. I. Wiarda werd in diens plaats benoemd.

Z. M. heeft A. Franken erkend als vice-konsul van Zweden en Noorwegen te Alkmaar; op zijn verzoek, eervol ontslagen: J. M. L. van Bronkhorst, adj.-komm. bij het Departem. van Buitenl. Zaken; W. C. Schol, kontr. der 1ste kl. van de dir. bel., in- en uitg. regten en acc. te Medemblik, behoudens aanspraak op pensioen; voorts zijn verplaatst de volgende kontr. der dir. bel., in- en uitg. regten en acc., als: naar Rott., voor de 1ste afd. (dir. bel.), W. P. van Visvliet; id. 2de afd. (dir. bel.), W. F. Vertholen; Hoorn, J. D. Bichon van IJsselmonde; Gouda, W. F. Lamoraal Wichers; Steenwijk, jhr. G. K. van den Santhenvel; Workum, J. E. Westenberg; Nijmegen, H. M. H. van Wessem; Druten, J. J. T. Evers; Groenlo (ress. Winterswijk), op zijn verzoek, H. baron Lewe van Middelstum; Weesp, L. E. A. Boellaard; Zwolle, G. W. van den Gronden; bevorderd tot kontr. der dir. bel., in- en uitg. regten en acc. van de 1ste kl.: J. W. R. T. Baerts en A. R. Corbey; 2de kl.: N. van Hamel en J. van Assum.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag 8 Oktober.

In deze zitting is door de afdeelingen benoemd tot rapporteurs: Hoofdstuk I en II der Staatsbegrooting voor 1859, de heeren: Wintgens, de Brauw, Heemskerk, Dirks en Hugenholtz; Hoofdstuk III en IV: Dullert, Gevers Deynoot, Schimmelpenninck van der Oye, van Zuijlen en Sander; Hoofdstuk V: Thorbecke, Beens, van Eck, van Nispen en van Reenen.

Zonder diskussie met algemeene stemmen *aangenomen* 15 naturalizatie-ontwerpen.

's GRAVENHAGE, 7 Okt. HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik hebben gisteren middag in een bijzonder gehoor ontvangen den baron von Dobhoff, aftredend Oostenrijksch gezant, en lord Dunfermline (vroeger sir Ralph Abercromby) aftredend Engelsch gezant, die de eer hebben gehad van HH. KK. HH. afscheid te nemen. Beide gezanten hebben, vervolgens aan het diner bij HH. KK. HH. deelgenomen.

— Naar men verneemt zal door den baron Dujardin, Belgiesch gezant bij het Nederl. Hof, worden betrokken het hôtel op den Kneuterdijk, vroeger bewoond door den heer Gevers van Endegeest, gewezen minister van Buitenlandsche zaken.

— De regtbank alhier heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van W. B. aangeklaagd van manslag door onvoorzigtigheid en het zonder vergunning afschieten van een kanon. De regtbank heeft hem op beide punten vrijgesproken, met veroordeeling van den Staat in de kosten.

— In de maand Augustus ll. werden er bij den heer Mr. J. C. Faber van Riemsdijk alhier onderscheiden malen diefstallen gepleegd van geldwaardig papier, ten gezamenlijke bedrage van *f* 810. Bij onderzoek bleek dat de knecht van dien heer zich aan die diefstallen had schuldig gemaakt en wel door middel van den sleutel der sekretaire, waarin het papierengeld geborgen was. Deze knecht werd in verzekerde bewaring gehouden en was heden voor de regtbank alhier gedagvaard om zich te verantwoorden over hetgeen hem ten laste werd gelegd, namelijk diefstal in loontrekkende dienst. De bekl. legde eene volledige schulderkentenis af, waarop de subst offi. konkludeerde tot schuldigverklaring en veroordeeling in eene gevangenistraf van 3 jaren. De heer Mr. Hoyer, verdediger van den bekl., verzocht de regtbank in deze verschillende verzachtende omstandigheden in aanmerking te nemen en den bekl. zijne straf in eenzame opsluiting te doen ondergaan. Uitspraak heden over acht dagen.

— In dezelfde zitting der regtbank is behandeld eene zaak tegen H. Cramer, zich noemende kommissionair die, naauwelijks uit de gevangenis ontslagen (hij was vroeger wegens diefstal, veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf) zich heeft schuldig gemaakt aan het toebrengen van twee steken aan den persoon van Lors, en mitsdien was aangeklaagd van moedwillige verwonding. Uit het onderzoek der teregtzitting bleek, dat de verwonde gedurende meer dan 20 dagen verhinderd is geweest, zijne gewone werkzaamheden te verrigten, — op welke verzwarende omstandigheid de officier den bekl, opmerkzaam maakte. De bekl. werd verdedigd door den heer advokaat van Boerle. Het requisitoir van den subst. officier van justicie strekt tot schuldigverklaring van den bekl. en veroordeeling in eene gevangenisstraf van 20 jaren. Ook in deze zaak zal de regtbank heden over 8 dagen uitspraak doen.

HOORN, 7 Okt. Op de markt alhier werden aangevoerd 285 stapels Kaas. Prijs: Kleine Gras *f* 27.

GOUDA, 7 Okt. De veemarkt met buitengewoon grooten aanvoer; allen zijn tot verminderde prijzen niet verkocht geworden, vette Schapen en Lammeren traag doch schier allen opgeruimd; magere Varkens of Biggen iets vlugger.

Kaas van *f* 19 a 24.
Goeboter *f* 1.16 a 1.20. Weiboter *f* 0,941 a .00.

's HERTOGENBOSCH, 5 Okt. Op Donderdag 21 Okt. e. k. zal voor het Prov. Geregtshof van Noord-Brabant eene zaak vervolgd worden, die zeer zeker in de jaarboeken der regtspleging weinig zal worden aangetroffen; het geldt hier het zich toeëigenen van eene uitgebreide pachthoeve, met uitgestrekte en kostbare landerijen, ter waarde, naar men schat, van ruim een ton gouds, in het arrondissement Breda gelegen. De hoofdbeschuldigde in deze zaak, zekere L., met de herkomst en gelegenheid dezer goederen en dus ook met den buitenl. hoog adelijken eigenaar zeer goed bekend, wist een zijner medebeschuldigden, te Parijs woonachtig, door tusschenkomst van den 3den beschuldigde, op te sporen en dezen voor notaris en getuigen te Parijs als den wettigen eigenaar te doen doorgaan en aan hem L. bij eene alzoo valsche akte bedoelde goederen te doen verkopen en overdragen. Uit deze akte volgden meer anderen, tot dat eindelijk de hoofdbeschuldigde zoo ver slaagde, dat hij zich in het volle bezit der goederen stellen kon. Met die valsche titels gewapend, trachtte hij alsnu bedoelde goederen te hypothekeren. Hij slaagde hierin echter zoo min bij de notarissen in het arrondissement Breda, als later te Rotterdam, in welke stad het hem evenwel bijna gelukte, doch zijn Parijssche chevalier d'industrie, wien hij van tijd tot tijd reeds gelden had moeten geven en met wien een zeker accoord schijnt te zijn getroffen, werd ongeduldig; zijne gedurige aanvragen om geld, met bijvoeging van dreigementen van ontdekking, gaven aanleiding tot onderzoek van wege de justitie, aan welke het gelukte de drie beschuldigden in handen te krijgen en naar de openbare teregtwijzing te doen verwijzen. (*H.*)

EINDHOVEN, 4 Okt. Het R. C. kerkbestuur alhier heeft het voornemen in het aanstaande voorjaar eene nieuwe kerk, ter vervanging en op de plaats zelve van de tegenwoordige, te doen bouwen. Inmiddels is de aanbesteding eener noodkerk uitgeschreven. Wie zoude kunnen denken, dat dit bouwen de tusschenkomst van de hooge regering zou uitlokken? — En zulks is toch het geval; *niet* op grond der bekende wet van 1853 op de kerkgenootschappen, maar naar aanleiding van een koninklijk besluit van 16 Aug. 1824, *Staatsblad* No. 45; een besluit, dat gewis een ieder door evengenoemde wet vervallen beschouwde. De zaak is deze: de Commissaris des Konings in dit gewest heeft dezer dagen op het bestaan van gedacht koninklijk besluit gewezen, met opmerking, dat ingevolge datzelfde besluit, zonder 's Konings toestemming, o. a. geene nieuwe kerk mag worden opgebouwd, eene bestaande *vergroot, veranderd* of *afgebroken* enz.

Den afloop zullen wij mededeelen. (*Arnh. Ct.*)

ZEIST, 5 Okt. Heden avond ontstond er brand in de zeepziederij van de heeren Brouwer & C°., die, hoewel een ernstig aanzien hebbende, spoedig door werking van 2 spuiten gebluscht werd.

HARLINGEN, 3 Okt. Volgende aan de opwekking van Gedeputeerde Staten, om bij te dragen tot de gekoncessioneerden spoorweg Sloet-Reuchlin, is in den gemeenteraad in zijne zitting van gisteren besloten, dat de gemeente zal bijdragen, gedurende 20 achtereenvolgende jaren, *f* 3000 per jaar, voor den spoorweg in de voorgedragen rigting; doch dat wanneer de koncessionarissen mede verpligt worden tot het maken van eenen spoorweg van Groningen naar de Eemsbaan bij Leer of Aschendorf, deze gemeente gedurende hetzelfde tijdvak zal bijdragen *f* 9000 per jaar.

WINSCHOTEN, 5 Okt. Terwijl de heer K........ en eenige andere liefhebbers der jagt te Oude Pekela, zich ll. Vrijdag in de heidevelden begaven, die aldaar in den omtrek liggen, ten einde jagt te maken, en hunne poging ook met een goeden uitslag bekroond zagen, door al spoedig een aantal hazen te dooden, deed zich het volgende voorval op. Toen de negende haas zich opdeed, heeft een der gezellen, met name B. F. (intusschen als een goede looper bekend) de stoutmoedigheid, doordien de honden dezelve niet in het gezigt kregen, deze met moed te achtervolgen, en na eenige oogenblikken van inspanning voor de strijdgenooten en van een boeijend schouwspel voor de medejagers behaalt de heer F. de overwinning en keert eenigzins vermoeid (doch niet erg) met zijn buit bij de overigen terug den haas onder gejuich levende en onbeschadigd in handen der gewapende magt overleverende.

(*H. en E.*)

OUD-ZEVENAAR, 6 Oktober. Als een waarschuwend voorbeeld wordt van hier medegedeeld, dat eene onvoorzigtige moeder gep. Zaturdag hare 3 jeugdige kinderen alleen gelaten hebbende, deze zich met een vuurtje vermaakten, hetwelk veroorzaakte, dat de geheel nieuwe woning en achterhuis, met alles, wat er zich in bevond, waaronder een varken en twee geiten, zeer spoedig eene prooi der vlammen werden. Het oudste kind heeft achtereenvolgens de beide jongere naar buiten gedragen, en zoo zijn zij het onheil ontkomen. Niets was tegen brandschade verzekerd. (*H. en E.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 Okt. De toestand in Servië houdt de diplomatie in hoogen graad bezig. Engeland en Rusland hebben zich tot Frankrijk gewend, ten einde te onderzoeken hoe dit laatste zich tegenover de verwacht wordende gebeurtenissen in Servië zal gedragen. Graaf Walewski zou geantwoord hebben, dat men zal afwachten hoe de nationale vergadering zich gedraagt. Toont zij zich niet vijandig tegen den vorst, dan zal Frankrijk lijdelijk blijven, in tegenovergesteld geval zal het overwegen wat er te doen is.

— Een telegrafische depêche uit Konstantinopel heeft Fuad Pacha het bevel overgebragt om onmiddelijk naar Konstaninopel terug te keeren. Hij zal de reis over Weenen doen.

— De Keizer vertrekt den 11den naar Reims en van daar naar Fontainebleau. De Keizerin zal den Keizer te Reims ontmoeten, waar zij den eersten steen der H. Andreas kerk in de voorstad van dien naam zullen leggen. Groote feesten zullen bij die gelegenheid te Reims plaats hebben.

— Generaal Renault, na het ontslag van generaal Randon, goeverneur-generaal *ad interim* van Algerië, is in de hoofdstad aangekomen en zal tot senator worden benoemd.

— De Keizerin heeft heden in de kapel van het paleis te St. Cloud eene lijkdienst bijgewoond, ter nagedachtenis aan het overlijden van Koningin Hortense, moeder des Keizers.

— Met betrekking tot het konflikt tusschen Frankrijk en Portugal over de inbeslagneming van den *Charles*

Georges, is nader vernomen, dat de reeder van het schip, de maire van Dinan, 500,000 fr. schadeloosstelling vraagt; dat de kapitein geen antwoord wil geven op de vragen die hem door den prijsraad te Lissabon werden gedaan, dewijl hij aan dat kollegie de bevoegdheid ontkent hem te vonnissen; en eindelijk dat de eerste stuurman van dien bodem in de gevangenis te Mozambique overleden is.

— Naar luid van brieven uit Portugal is in dat land de openbare meening zeer opgewonden tegen Frankrijk, en het ministerie zal daarvan rekening moeten houden. Zoo het de *Georges Charles* terug geeft, zal het zich schijnen te onderwerpen aan de overmagt en aldus de nationale eer bewaren. Deze zaak heeft veel overeenkomst met die tusschen Engeland en Napels over den *Cagliari*.

— Ten gevolge der botsing tegen een Indiesch schip is in den nacht van 2—3 Augustus het Fransche schip *La ville de Montevideo* tusschen Singapoor en Macao gezonken. De bemanning werd door het Spaansche schip *Alida Maria* gered.

— Te Marseille zijn tijdingen ontvangen uit Konstantinopel, loopende tot 29 September. Lord Stradford de Redcliffe heeft den Sultan een eigenhandigen brief overhandigd van Koningin Viktoria, waarin laatstgemelde den Sultan verzoekt de partikuliere mededeelingen, die de voormalige gezant hem mogt doen, in overweging te nemen.

— De stammen der provincie Bagdad komen nog bij voortduring in opstand. Het leger van Omer-pacha verkeert in vrij ongunstigen toestand. Zeer vele manschappen komen om wegens gebrek aan levensmiddelen.

— Men verzekerde te Konstantinopel, dat de schulden van het paleis tot de helft verminderd waren.

— De Sjah van Perzië heeft aan Ferruck-Khan drie koeriers gezonden, ten einde hem tot den spoedigen terugkeer naar Teheran aan te sporen. Deze is ten gevolge daarvan den 28n September vertrokken. Vóór zijn vertrek heeft de Sultan hem vereerd met de Medjidié-orde.

Uit Adrianopel wordt van den 24sten September gemeld, dat eene overstrooming der Ardjik in die gewesten ontzettend groote verwoestingen heeft aangerigt. Te Adrianopel zijn 300 huizen weggespoeld. Te Philippopel zijn 500 huizen door den stroom weggeslagen en verloren 50 menschen het leven. De schade aan vee en granen wordt alleen reeds op 15 millioen piasters geschat.

ENGELAND.

LONDEN, 6 Okt. Sedert eenige jaren is in de Anglikaansche Kerk eene toenadering tot het Katholicismus merkbaar. Twee jaren geleden was die beweging zeer levendig, hoewel zij alleen over uiterlijke vormen liep, in de parochie van St. Barnabas. De ikonoklasten behielden er, door den steun van John Russell, de overhand. Niettegenstaande de nederlaag der voorstanders van de schilderijen en kerkversieringen, als bloemen en toortsen, is de beweging niet verzwakt, maar heeft in den jongsten tijd een scherper en gewigtiger godaante aangenomen, want zij heeft de leerstukken aangetast. Het geldt nu de biecht, welke die partij in het Anglikanismus wil ingevoerd hebben. Van de Kerk is die quæstie overgegaan in de polemiek der bladen en in de hartstogtelijke diskussiën der *meetings*. Een dier vereenigingen had gisteren te Greenwich plaats. De menigte was zeer talrijk en aan uitvallen tegen de »vermomde aanhangers van het papismus" heeft het niet ontbroken. Te Londen wordt een monster-*meeting* over hetzelfde onderwerp te gemoet gezien, en er valt niet aan te twijfelen, dat weldra de Anglikaansche Kerk door leerstellige vraagstukken zal beroerd worden. Er kunnen hieruit gemakkelijk onvoorziene gevolgen in den staatkundigen toestand des lands voortkomen.

— Volgens een berigt van den ingenieur W. T. Henley uit Valentia, zou, na gedane proefnemingen, de beschadigde plek aan den kabel omstreeks 300 mijlen van de Iersche kust verwijderd zijn.

— De bekende werktuigkundige Higg, uit Bern, is sedert eenige dagen hier met zijn nieuw elektriek toestel om over groote afstanden, zonder tusschenpoozen te telegraferen. De onderzeesche telegraaf-maatschappij heeft hem een draad ter beschikking gegeven, om van hier regtstreeks naar Bazel te seinen. Het is overigens de bedoeling niet om met dat toestel proeven op den trans-atlantischen kabel te nemen, zoolang die beschadigd is.

— De *Morning-Post* behelst nopens het bezoek van prins Napoleon te Warschau het volgende: »Indien de Keizer der Franschen over een of andere gewigtige politieke quæstie met den Tzar van Rusland had willen onderhandelen, hij zou zich in dat geval veeleer van een ervaren praktischen diplomaat dan van zijn neef hebben bediend. Zoolang Rusland zich aan geene nieuwe regtskrenkingen in Europa schuldig maakt, zal Frankrijk er mede in vriendschappelijke betrekkingen zijn. Er bestaan eenige politieke redenen, die voor Frankrijk Ruslands vriendschap zeer wenschelijk doen schijnen, even als er redenen bestaan, waarom Oostenrijks vriendschap voor ons waarde heeft. Waarschijnlijk heeft lord Palmerstons ministerie zich evenzeer beyverd voor eene alliantie met Oostenrijk als de Fransche Regering dit ten aanzien van Rusland doet; evenwel is toch de bond tusschen Engeland en Frankrijk voor beide landen het hoofddoel geweest."

— Volgens een brief van een Fransch kolonist uit Port Royal, Martinique, in den *Advertiser* van 12 Sept. voorkomende, is dat eiland met »vrije" Afrikaansche immigranten begiftigd geworden. Vijf der »vrije" negers zijn van de Groote Rivier in een boot gelukkig naar St-Domingo gevlugt. Van *Le Lamentin*, op de plantaadje van *Longpré*, zijn 25 andere immigranten op gelijke wijze naar St-Vincent gevlugt. De kolonist sluit zijn brief met de volgende woorden: »Ik behoef u niet te zeggen, waarom ik niet onderteeken — het zou evengoed zijn mijn deportatie-vonnis te onderschrijven. De Fransche koloniën zijn het evenbeeld van het moederland en hare goeverneurs zijn bonapartistische Keizers in miniatuur."

— De *Times* trekt tegen het in Frankrijk bestaande beschermend tolstelsel te veld en zegt ten aanzien van 's Keizers houding tegenover de handel-politieke quæstie: »Wij twijfelen niet aan de wezenlijke inzigten des Keizers en wij gelooven, dat, wanneer hij koen en vastberaden te werk gaat, hij zich minder impopulair zal maken dan door het volgen eener weifelende politiek, die niemand te vreden stelt."

— Een zaak, voor de regtbank aanhangig, baart hier veel opzien. Robert Johnson, een welgesteld landbouwer, is aangeklaagd zijne zeven kinderen te hebben verstooten, waarvan een, een 18jarig meisje, zich in de wanhoop over haren hulpeloozen toestand in de maand Maart van dit jaar in den Theems verdrinken wilde, doch gered werd. Ten gevolge van den val had zij zich evenwel zoo erg bezeerd, dat zij tot hiertoe in het hospitaal verpleegd wordt en haar gansche leven kreupel zal zijn. De onmenschelijke vader weigerde zijn kind in het gasthuis te bezoeken, en de vraag, of de gemeente voor haar zorgen moest, gaf aanleiding dat het geval voor de regtbank kwam. Johnson is een welgesteld man. Zijne echtgenoot, met wie hij in gestadige twist en vijandschap leefde, overleed tien jaren geleden en sinds dat tijdstip hield hij zijne twee dochters — zijne overige kinderen onderhielden zich zelven sedert lang — in zijn huis, op voorwaarde dat zij kostgeld moesten betalen. Was haar arbeid niet voldoende om dat kostgeld te betalen en gaven zij haren vader haar nood te kennen, dan wees hij haar de straat, namelijk de prostitutie; op dezelfde wijze zeide hij zijnen zonen herhaaldelijk, dat zij het dieven-handwerk maar moesten aangrijpen. Een en ander zeide hij niet in voorbijgaande drift of toorn, maar in koelen bloede. De kinderen zorgden evenwel op eerlijke wijze voor hun levensonderhoud, en niemand zou ooit iets van hun ongeluk gehoord hebben, indien de jongste dochter niet door wanhoop gedreven een einde aan haar leven had willen maken. De beschuldigde is tot één maand tuchthuisstraf veroordeeld. Over de verpleging van zijn ziek kind zal later beraadslaagd worden.

— Sedert verscheidene jaren bedient men zich in de groote steden der Unie ter blussching van brand van stoomspuiten. Nu heeft men onlangs prijzen uitgeloofd van 500, 300 en 200 dollars voor de drie beste stoom-brandspuiten. Een te Philadelphia vervaardigde brandspuit behaalde den hoogsten prijs. In 11 minuten en 4 sekonden kan ze gestookt worden en is tot werken geschikt; in 8½ minuut vulde ze een bak met 3600 gallonnen water en wierp een horizontalen straal van 163 en een perpendikulairen van 110 voet. Een der te Boston vervaardigde spuiten gaf een horizontalen straal van 154¼, een andere van 135 en de derde een van 140, en een perpendikulairen van 200 voet.

— De *Boston Pilot* meldt, dat het 69e amerikaansche regiment voornemens is, met een der stoombooten die thans op Galway varen, een bezoek aan Ierland te geven. De Engelsche gezant te Washington, daarover geraadpleegd zijnde, zou aan zijn goevernement gevraagd hebben, of tegen het voorgenomen bezoek eenig bezwaar bestond.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 4 Okt. Aan den minister van Eeredienst, graaf Thun, zou, naar men zegt, een keizerlijk schrijven zijn gezonden, waarbij in 't vervolg het verlof aan reizende geleerden om vereenigingen te houden geweigerd, en geen gelden ter bestrijding der kosten dier vereenigingen meer beschikbaar worden gesteld. Men twijfelt aan de waarheid van dat gerucht.

— In de kerken dezer stad is van den kansel een herderlijke brief van den kardinaal-prins-aartsbisschop van Weenen afgekondigd, waarbij de oproeping van het Koncilie der kerkprovinciën wordt bekend gemaakt, en de geloovigen aangemaand zich in gebed te vereenigen, om Gods genade en de verlichting des H. Geestes voor die vergadering af te bidden. Tevens wordt daarbij bevel tot openbare gebeden gegeven.

— Uit Servië, waar de grootste verwarring heerscht, verneemt men, dat vorst Alexander, zich gedwongen hebbende gezien om aan de begeerte der ministers te voldoen, een kieswet voor de volksvergadering (Skuptschina), heeft doen ontwerpen. Dat wetsontwerp, naar het nieuwe systeem bearbeid, is gereed, en bepaalt dat van de 300 belastingschuldigen (in Servië heeft er omstreeks 180,000) één als afgevaardigde in de nationale vergadering moet verschijnen. Het doel dier vergadering is om 's volks gedeputeerden in de gelegenheid te stellen hunne wenschen en bezwaren aan de Regering kenbaar te maken. De brandewijn speelt in die vergaderingen een hoofd- en het geld eene tweede rol. Tot welzijn van het Vaderland doorkruisen de leiders het land, en laten het volk op de gezondheid van het Vaderland drinken en schimpliederen zingen. Tot welzijn van het Vaderland vereenigen zich hoopen boeren, varkenshoeders en dergelijken om te beraadslagen. Alvorens echter daartoe over te gaan, snijdt ieder zich een dikken knuppel, dien hij, om er meer kracht bij te zetten, met lood verzwaart; hij slijpt zijn zeis of sikkel en maakt zich gereed om, op het gegeven sein, te schreeuwen, en wanneer dit niet helpt, zijne stem met zijne vuisten te ondersteunen.

't Is natuurlijk, dat op een oogenblik als er zoo vele gewapende, woest, tot allerlei buitensporigheden aangehitste en door brandewijn verhitte lieden bij elkander zijn, een aanslag te eerder gelukken kan. De vorst, die door zich tegen de Russische partij gedurende den oorlog te verzetten, zich vele vijanden heeft gemaakt, vreest het uiterste. Het schijnt dat hij zich heimelijk tot de Porte heeft gewend. Eenige dagen geleden heeft nu de Porte door haren goeverneur te Belgrado, zoo als gemeld is, een verbod tegen het houden dier vergadering doen afkondigen. Dat verbod kwam zoo onverwacht, dat het ministerie zich genoopt zag den Pacha, die het aanvankelijk mondeling had medegedeeld, te verzoeken het den ministers schriftelijk bekend te maken. Daarop heeft men naar Konstantinopel getelegrafeerd en verzocht het verbod te herroepen.

De *Oest. Zt.* behelst omtrent een en ander de volgende aanmerking: »Luidens verscheidene korrespondentiën uit Belgrado, die in de hoofdzaak merkwaardig overeenstemmen, blijkt het, dat er een slavische beweging heerscht; dat vreemde handen daarbij in het spel zijn, en dat men door het mom van souvereiniteit aan woest geweld de zege wil verschaffen. De Porte bezit zoowel het geschrevene als zedelijke regt, zich daartegen te verzetten."

— De zwemkunst wordt hier vooral door dames zeer ijverig beoefend. In de zwemscholen was het getal der vrouwelijke leerlingen dezen zomer grooter dan dat der mannelijke.

BERLIJN, 6 Okt. De *Staats Anzeiger* berigt, dat het gerucht, door verscheidene bladen verspreid, als zou 's Konings toestand verergerd zijn, van allen grond ontbloot is. De toestand is nog als voor eenige maanden. Dit belet evenwel niet dat hij veel bekommernis wekt en zorgen eischt. De geestvermogens des Konings stellen hem, volgens geneeskundige verklaring, in staat om besluiten te nemen en 't is op grond dier verklaring dat morgen of overmorgen een besluit nopens het regentschap zal genomen worden.

— Uit hoofde van het gebrek aan onder-officieren, ontstaan door de meer geld opbrengende betrekkingen aan spoorwegen enz., en ondanks het uitzigt na veeljarige dienst op eene burgerlijke bediening, die den onderofficieren wordt aangeboden, blijft dat gebrek bestaan en men heeft daarom besloten de soldij der onderofficieren te vermeerderen, zonder daarom het budget te verzwaren en wel door het afschaffen van den rang van korporaal.

— Gisteren is de eerste Belgische gezantschaps-sekretaris, de heer de Stuers, onder de Linden, van zijn paard gevallen en ernstig aan het achterhoofd verwond. In het Viktoria-hôtel ontving hij de eerste hulp, waarop hij naar zijne woning is vervoerd. Gisteren avond scheen zijn toestand hopeloos en hij ontving de laatste H. Sakramenten. Heden namiddag kwam hij eenigzins tot bewustheid; doch de wondheelers vreezen, dat de schedel gespleten is en voeden weinig hoop. De heer de Stuers behoort tot eene aanzienlijke Belgiesche familie. Zijne ouders, die onlangs een anderen zoon hebben verloren, worden morgen verwacht.

— Uit Kopenhagen wordt geschreven, dat de onderhandelingen die te Frankfort, betreffende de zaak der hertogdommen van Lauenburg en Holstein, gevoerd worden, weinig goeds belooven. Men meent dat de stemming der meerderheid van de Bondsstaten minder gunstig voor een transaktie is dan men in den laatsten tijd gehoopt had.

Het genootschap der »vrienden van de boeren" heeft aan den Koning een adres gerigt met 8,000 onderteekeningen, waarbij de afschaffing der gemeenschappelijke konstitutie, de herstelling der Deensche konstitutie van 1846 en de Scandinavische Unie, als de eenige middelen tot heil van den Staat verzocht worden. De Koning heeft geweigerd de deputatie te ontvangen, die met de overgave van dat adres belast was.

ITALIE.

ROME, 2 Okt. Den 25n Sept. is van hier vertrokken, om zich naar zijn bestemming te begeven, Mgr. J. Ferrieri, Aartsbisschop van Sida.

— Eergisteren is generaal Goujon hier teruggekeerd en onmiddellijk het bevel over de Fransche troepen weer op zich genomen. Ook de hertog van Grammont is van de zeebaden op zijn post terug. Men spreekt er van, dat men hem wil vervangen, terwijl men den generaal Goujon, die een opvolger zal krijgen, tot gezant bij den H. Stoel zou benoemen. Hoe onwaarschijnlijk dit ook zij, 't wordt door goed onderrigte lieden als stellig beschouwd.

BELGIE.

BRUSSEL, 5 Okt. In België worden thans 262 dagbladen en tijdschriften uitgegeven. Er is geen land dat in verhouding met zijne bevolking er zoo veel drukt. Men zegt, dat er in de Vereenigde Staten van N.-Amerika ongeveer 800 bestaan; doch Frankrijk en Engeland, die daarop volgen, tellen er slechts 270—300. Nederland bezit een honderdtal dagbladen; Pruissen, 70; Oostenrijk, 40; Spanje, 54; Zwitserland, 28; Portugal, 13; Denemarken, 14. Het getal geabbonneerden op de Belgische dagbladen is 110,000—112,000; het gemis van zegel vergunt niet daarvan een juiste opgave te hebben. Het middelbaar cijfer zou alzoo 400 abonnees op ieder blad zijn; maar aangezien, nu vier Belgische dagbladen ieder 10,000 abonnees en meer hebben, zoo is het bewezen dat vele anderen zich met een zeer klein getal moeten te vreden stellen. Men kent er die geen 40 abonnees bezitten; terwijl een, volgens zijn eigen bekentenis, er slechts drie heeft.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 8 Oktober.

OVERLEDEN (3 Okt.): C. S. Schwarberg, wed. J. R. Voskamp, 70 j.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 29,22½	à —	Pruissische	f 34¾	à —
Napelsche	″ —,—	″ —	Spaansche	″ —,—	″ —
Dito in [illegible]	″ 11,67½	″ —	Hamb. Russ.	″ 34	″ —
Eng. [illegible]	″ 11,65½	″ —	Russ. in Z. R.	″ 34⅝	″ —
Fransche	″ 55⅝	″ —	Polen ″ P. R.	″ 36¼	″ —
Belgische	″ 55¾	″ —	″ ″ Fl.	″ 27⅛	″

Nationale Metalliek f 29.40. Amerik. in Doll. f 2.35.
Coup. Mexiko 1 Jan. 1854. 5 Okt. f 14, ¼. 6 Okt. f 14¼, ⅜. 7 Okt. f 14⅜, ½.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,70 à 9,80
Oude Gerande Dukaten	″ 5,50 ″ 5,60
Wigtige Souvereinen	″ 11,75 ″ 11,85
″ Pistolen	″ 9,55 ″ 9,65
Stukken van 20 Franks	″ 9,30 ″ 9,40

Baren Goud en Speciën à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 à 11 pc.

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters per Stuk	f 2,55 à 2,60
Stukken van 5 Franks	″ 2,33 ″ 2,36
Brabandsche Kroonen	″ 2,65 ″ 2,70
Fransche	f 2,70 f 2,75
Pruissische Daalders	″ 1,74 ″ 1,77
Zilver 1000 à 980	″ —,— ″ —,—
″ 900 ″ 700	f 104,20 à 105,—

HOLL. IJZEREN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1858.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
Januarij	70,416	f 55,085.15	f 19,413.48½	f 74,498.63½
Februarij	69,469	″ 53,498.70	″ 19,422.47	″ 72,921.17
Maart	78,353	″ 61,983.55	″ 25,465.99	″ 87,449.54
April	96,?49	″ 80,070.25	″ 16,042.67½	″ 96,112.92½
Mei	117,460	″ 95,345.85	″ 17,260.43½	″ 112,606.28½
Junij	112,374	″ 92,743.33	″ 16,750.19½	″ 109,493.52½
Julij	125,179	″ 105,732.05	″ 17,879.41½	″ 123,611.46½
Augustus	137,970	″ 114,340.09½	″ 18,545.90	″ 132,885.99½
Sept.	127,506	″ 108,338.78	″ 18,194.83	″ 126,533.54
Totaal	935,076	f 767,137.68½	f 168,975.39½	f 936,113.08

De Raad van Administratie heeft bekend gemaakt, dat de coupon N°. 2 van de aandeelen in de schuld groot f 2,500,000, verschijnende 15 Oktober e. k., alsdan betaalbaar is gesteld bij de Associatie-Kassa.

NEDERL. RHIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1858.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
Mei	101,916	f 39,122.—	f 11,652.—	f 162,690.—
Junij	113,590	″ 31,802.—	″ 13,536.—	″ 158,928.—
Julij	149,174	″ 34,971.—	″ 20,868.—	″ 205,013.—
Augustus	147,657	″ 38,610.—	″ 22,560.—	″ 203,827.—
Sept.	124,074	″ 38,619.—	″ 18,828.—	″ 181,521.—
Totaal	634,411	f 178,124.—	f 87,444.—	f 901,979.—

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		7 OKT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.		″	
Nederl. Bank	4 ″		″	
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64⅞	″	
Dito Dito	3 ″	76 11/16	″ 76¾	
Dito Dito	4 ″	98¾	″ 98⅞	98 13/16
Amortis. Syndik.	3½ ″	94⅝	″	
Aand. Handel-Maatsch.	4½ ″	141⅝	″ 141¾	141⅝
Oost-Ind. Leening	4 ″		″	
Aand. Holl. Spoorweg.			″	
Leening idem	4½ pCt.		″	
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ ″		″	
Maatschappij van Weld.	4 ″		″	
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ ″		″	
Dito bij *Rothschild*	2½ ″		″	
Frankrijk, Certifikaten	3 ″		″	
Spanje, Obligatiën	1½ ″	30 5/16	″ 30½	30 7/16
Dito	3 ″	46¼	″ 46½	
Dito Binnenl.	3 ″	42 1/16	″ 42 7/16	42⅜
Amortisable Schuld		12	″ 12⅛	12 1/16
Bewijzen Coupon		6	″	
Crediet Instel. bij *Prast & C°.*	″		″	
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	47⅛	″ 47¼	47 3/16
Dito 1856	3 ″	45 9/16	″ 45⅝	
Dito Uitgestelde		29⅝	″ 29¾	
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	106¼	″	
Dito bij idem 1828/1829	5 ″	104⅛	″	
Cert. bij idem 1831/1833	5 ″	92	″	
Dito bij idem 1840	4 ″	86⅜	″ 86½	
Dito bij *Stieglitz*	4 ″	86¼	″	—
Dito Nieuwe	4 ″		″	
Dito 5de Serie	5 ″	98	″ 98¼	
Dito 1855, 6de Serie	5 ″	102	″ 102 1/16	
Dito adm. te Hamburg	5 ″		″	
Dito dito te Londen	5 ″		″	
Dito dito dito	4½ ″		″	
Inschrijving in Assignat.	6 ″		″	
Certifikaten van dito	6 ″	67	″	
Spoorweg Aktiën	5 ″	75¼	″ 75½	
Polen, Aand. 1835, fl. 500	f	158½	″ 159	
Obligatiën	4 pCt.	82	″ 82 1/16	
Pruissen, Obligatiën	4½ ″		″	
aandeelen 1854	3½ ″		″	
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 ″		″	
Dito dito	4 ″		″	
Dito Metalliek	5 ″	77 1/16	″ 77⅛	77 1/16
Dito Rente Amsterdam	5 ″	87½	″ 87⅝	
Dito Nationale 1854	5 ″	77 11/16	″ 77⅞	77 11/16
Dito dito	2½ ″	39 5/16	″ 39 7/16	39 7/16
Weener Bank-Aktiën	f	1110	″ 1113	
Dito Aand. fl. 250, 1839	″	395	″	
Dito dito ″ 250, 1854	4 pCt.	328	″	
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			″	
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 ″		″	
Dito bij *Rothschild*	5 ″		″	
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 ″	101	″	
Dito	3 ″		″	
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 ″	101¼	″	
Dito 1839 van £ 100	5 ″		″	
Dito 1843 ″ £ 100	5 ″		″	
Dito 1852	4½ ″		″	
Sardinië	5 ″		″	
Peru, Geldl. 1854	4½ ″		″	
Dito te Parijs			″	
Ecuador, Oblig. 1855	1 ″	14⅛	″ 14 9/16	
Venezuela, dito 6 pCt thans	4¾ ″	39⅜	″	
Dito Uitgestelde	2¼ ″		″	
Grenada, Obligatiën	3¼ ″	19 5/16	″ 19 5/16	
Dito Uitgestelde		5¾	″ 5 13/16	
Mexiko dito	3 ″	19 5/16	″ 19 7/16	
Nrd Amer., Ph. *Hope en C*, Lr. A	″		″	
Dito dito	″ B ″		″	
Dito bij *Rothschild*	6 pCt		″	
Amerik. Bank-Aktiën			″	
Illinois Spoorweg-Aandeelen			″	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	85	″	
Louisiana	5 ″		″	
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 ″	4¾	″ 4 13/16	

Handel-Maatschappij kontant 142, ⅛; Russische Spoorweg doorgef. 248½.

Met uitzondering van Oostenrijksche fondsen was overigens de markt williger gestemd, vooral ten opzigte der Spaansche, waarin de handel vrij levendig was.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	f 55½	2/m. Livorno	f 39⅛
Zigt ″	″ 56	″ Napels	″ 80¼
2/m. Bordeaux	″ 55¼	″ Petersburg	″ 1.72½
½/m. ″	″ 55⅝	6/w. Weenen	″ 84½
3/m. Madrid	″ 237	″ Augsburg	″ 35½
″ Cadix	″ 239	″ Frankfort	″ 99
″ Sevilië	″ 236	2/m. Hamburg	″ 34⅞
″ Bilbao	″ 236	Zigt ″	″ 35 1/16
″ Lissabon	″ 40½	2/m. Londen	″ 11.70
″ Porto	″ 40½	Zigt ″	″ 11.77½
2/m. Genua	″ 45¾	Rotterdam	″ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 7 Okt. België 2½ pc. 57g; 4½ pc. 99⅝g; Metal. 80¾; Nation. 81½; Spanje 1¼ pc. 29⅞; 3 pc. 42¾g.

PARIJS, 7 Okt. Rente kont. 4½ pc. 95.80, op tijd 3 pc. 73.75; Fr.-Oost. Spoorw. 655; Spanje 1½ pc. 30⅜; 3 pc. 43½; Rom. Leening 93.

MADRID, 6 Okt. Spanje 3 pc. 43,75; 1½ pc. 31,65.

LONDEN, 7 Okt. Cons. 98¼; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexiko 20⅝; 4½ pc. Peru 90¼; 3 pc. id. 70¼; 4½ pc. [illegible] doll. bonds 76½; Grenada uitgest. 5⅞; id. werkelijke 2[illegible] 3 pc. Venezuela 41; 2¼ pc. id. 15⅜; 5 pc. Port. 47¼; [illegible] Spanje 46¾; 1½ pc. id. 30¾; Amortiz. 11½; Coupons 6; 4[illegible] Russen 100½; 5 pc. id. 111½; 2½ pc. Holland 66⅜; 4 p[illegible] 100; Illinois Shares 81; id. 7 pc. Oblig. 82; Sardinië 93½.

WEENEN, 7 Okt. Metall. 5 pc. 82½; Nation. 82⅞; B[illegible] Aktiën 950; Noord-Bahn akt. 173; Credit Anst. 245; O[illegible] Spoorw. akt. 260; Saltzb. 100½; Lomb. Venetiaans. 2[illegible] Wissel op Londen 3/m. 9.57; Goud 5½; Zilver ½.

BERLIJN, 7 Okt. Stiegl. 5de serie 104; 6de id. [illegible] Rusland 5 pc. 110¼; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100¾; Wissel [illegible] Londen 2/m. 6 th. 20⅞, Parijs 79⅞, Hamburg 150¾, A[illegible] 142¼, Petersburg 99⅝, Diskonto 4.

HAMBURG, 7 Okt. Mexikanen 5½, Spanje 3 pc. [illegible] 1½ pc. 29⅞, Rusland 5 pc. —, 4½ pc. —, Vereinsb[illegible] 97¾, Noord-Duits. bank 83, Wissel op Londen kort [illegible] 3/m. —.—, Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 7 Okt. Metalliek 5 pc. 80½, Spanje 3 [illegible] 41¾; 1½ pc. 30, Wissel op Londen 117½, Weenen 117[illegible] Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 4.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 8 Okt.

Onge droogde Rogge iets lager; 125 ℔ Pruissische f 180. Tarwe nog niets in omgegaan.

SCHIEDAM, 7 Okt. Rogge. Verkocht: 143/2 ℔ St.-Peters[burg] f 170 6/w.; 143/2 ℔ dito f 165 6/w.; in veiling circa 37 l[ast] ligtbeschadigde St.-Petersburg van f 151 a 147 kt., wegend[e] van 116/2 a 118/2 ℔; circa 70 last geringe St.-Petersburg, e[en] kaveling verkocht a f 147 en het restant opgehouden a f 14[illegible] wegende van 117/2 a 118/2 ℔; en circa 17 last dito gedeeltel[ijk] verkocht en opgehouden a f 144, wegende 116/2 ℔. — Mo[ut]wijn f 15,—; Jenever f 20,50; Amst. Proef f 21,75; per Ne[d.] vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling f 0,80 per ke[tel].

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 7 Okt. Cummings, Perseverance, Londen.
HELVOET, 7 Okt. Viaud, Thaise, Cardiff.
BROUWERSHAVEN, 7 Okt. Hashagen, Arnold Böning[illegible] Baltimore n. Rott.

UITGEZEILD:

HELVOET, 7 Okt. Prins van Oranje (st.), Duinkerken.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 8 Oktober, in lading naar:

Mannh., Ludwigsh. en Heilbron.	J. Kaipping, Anna Catharin[a]
Duisburg.	R. van Beek, [illegible]
Dusseldorp.	G. van den Berg, Jonge Carel.
Mainz.	J. Schaubruch, Mainz N°. 1.
Keulen.	A. van Ahlen, Cöln N°. 9.
Frankfort.	N. J. Timmerman, Frankfort N°. [illegible]
Mannheim.	G. Andres, Telemach.

AMSTERDAM, 1 Oktober, vertrokken naar:

Keulen.	J. H. Kamps, Cöln N°. 4.
Frankfort.	G. J. Andres, Frankfort N°. 9.
Mannheim.	I. J. Reindorp, Rhijnstroom.
Coblentz.	J. van Steenoven, Op Hoop van Zegen.

Rijnhoogte ARNHEM, 7 Oktober 8 p. 9 duim.
KEULEN, 7 ″ 5 vt. 11 ″

Advertentiën.

(650) Heden overleed onze dierbare Vader en Behuwdvader, den Heer HENRICUS JACOBUS ALBERS, in den ouderdom van circa zes en vijftig jaren.

FRANZ BRüNING.
D. H. G. BRüNING-ALBERS.

ZAANDAM, den 6den October 1858.

Eenige kennisgeving.

Men verlangt ten spoedigste aan een **Pensionaat** in de Provincie Noord-Braband, een **R. C. SECONDANT**, in staat om het Fransch en Engelsch te doceren. Salaris naar bekwaamheden. Adres *franco* aan J. v. LINDERT, Boekhandelaar te Cuyk a/d Maas a M., onder lett. B. (646)

(649) Bij VAN OSCH-AMERICA, te Maastricht, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

Geschiedenis der Katholieke Kerk,

DOOR CL. SIEMERS,

voormalig Professor aan het Gymnasium van Munster.

Uit het Hoogduitsch vertaald en bewerkt door een R. K. Priester en Professor aan het Seminarie van Rolduc.

Tweede belangrijk verbeterde druk.

Dit werk wordt niet in commissie verzonden.

Prijs 90 Cents.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.